

บทที่ 1

บทนำ

ปฏิกิริยาที่มีเอนไซม์เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา สำหรับการแยกของผสมเชิงมิก (racemic mixture) [Bovara และคณะ, 1993., Chen และคณะ, 1987., Foumeron และคณะ, 1990., Langrand และคณะ, 1986., Lokotsch และคณะ, 1989., Stamatis และคณะ, 1993 a,b,c., Therisod และคณะ, 1987., Wang และคณะ, 1988.] ได้มีการนำมาใช้งานในระบบที่ต่างกัน [Borzeix และคณะ, 1992., Valis และคณะ, 1992.] เพราะประโยชน์จากการใช้เอนไซม์เป็นตัวเร่งปฏิกิริยามีหลายประการคือ

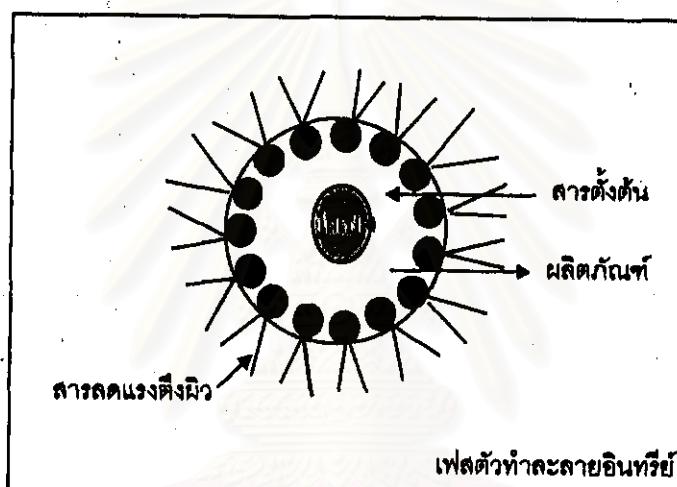
-เอนไซม์จะทำให้เกิดปฏิกิริยาที่ตัวแห่งประจำเฉพาะ (specificity) บนโมเลกุลของเอนไซม์ ทำให้สามารถควบคุมผลผลิตของผลิตภัณฑ์ และลดโอกาสที่จะเกิดปฏิกิริยาข้างเคียง (side product) ของระบบ

-เอนไซม์สามารถทำงานได้ดีภายใต้ภาวะอุณหภูมิ และความดันปกติ (25 ถึง 40 องศาเซลเซียส, ความดันบรรยายกาศ) ทำให้สามารถลดต้นทุนในส่วนของพลังงาน รวมทั้งลดปริมาณของผลิตภัณฑ์ข้างเคียงที่ไม่ต้องการ

อย่างไรก็ตามผลผลิตที่มีคุณค่าสูง ซึ่งถูกผลิตขึ้นจากการทางชีวภาพ มักจะไม่ละลายในน้ำ แต่น้ำเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในระบบ เพราะน้ำจัดเป็นตัวทำละลายตามธรรมชาติของเอนไซม์ที่ทำให้เอนไซม์สามารถทำงานได้ตามปกติ ซึ่งสารตั้งต้นจะต้องมีการแพร่ผ่านเข้าไปในตัวทำละลายน้ำเพื่อทำปฏิกิริยา ดังนั้นเมื่อความเข้มข้นของสารตั้งต้นในน้ำมีน้อย (เมื่อจากความสามารถในการละลายน้ำต่ำ) จะทำให้ได้อัตราการผลิตผลิตภัณฑ์ต่ำ และปฏิกิริยาจะดำเนินไปได้อย่างไม่ยั่งยืน ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้ก็คือ การนำตัวทำละลายอินทรีย์ (organic solvent) เช่นมาใช้แทนตัวทำละลายน้ำ ซึ่งอาจจะทำให้ได้อัตราการผลิตผลผลิตสูงขึ้น และปฏิกิริยาดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน สำหรับในโครง

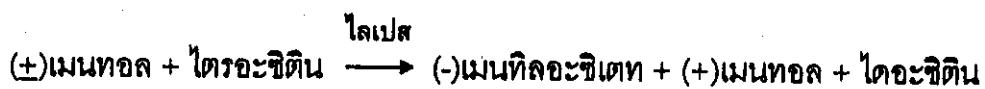
งานวิจัยนี้ได้สนใจศึกษาการเร่งปฏิกิริยาของเอนไซม์ในระบบบีเกอร์สไมเซลล์ ซึ่งมีตัวทำละลายอินทรีย์เป็นองค์ประกอบหลัก

ในระบบบีเกอร์สไมเซลล์เอนไซม์จะถูกคลายอยู่ในหยดน้ำ (water pool) ของบีเกอร์สไมเซลล์ และถูกปกป้องจากภาวะแวดล้อมของตัวทำละลายอินทรีย์ที่อยู่ข้างนอกน้ำ และสารลดแรงตึงผิว (surfactant) ในขณะที่สารตั้งต้นซึ่งละลายน้ำได้น้อย จะแพร่ฝ่านเข้าไปในหยดน้ำของไมเซลล์ และจับกับส่วนที่ไม่ต่อปฏิกิริยาของเอนไซม์ เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ แล้วกุศลออกจากการจับกันของเอนไซม์และแพร่ฝ่านกลับเข้าสู่ตัวทำละลายอินทรีย์อีกครั้งดังรูป 1.1

รูปที่ 1.1 โครงสร้างของบีเกอร์สไมเซลล์

ปฏิกิริยาที่สนใจทำการศึกษาในโครงการวิจัยนี้คือ ปฏิกิริยาทรานเซอเรฟิเชร์ชัน (transesterification reaction) ของเรซิมิกเมโนಥอล ($\pm$ -menophol) กับไตรอะซิติน (triacetin) ในระบบบีเกอร์สไมเซลล์ โดยใช้ไอโซ-ออกเทน (iso-octane) เป็นเฟสต่อเนื่อง (continuous phase) และเอนไซม์ไลเพสในสารละลายบัฟเฟอร์เป็นเฟสแพร์กрайจาย (dispersed phase) ซึ่งเป็นตำแหน่งของการเกิดปฏิกิริยา แล้วทำให้ (-)-menophol เปลี่ยนไปเป็น (-)-menitikอะซิเทท ส่วน (+)-menophol คือส่วนที่ไม่เกิดปฏิกิริยา กับไตรอะซิตินซึ่งเป็นผลผลิตพหลอยได้ (by product) ซึ่งปฏิกิริยาดังกล่าวสามารถเขียนได้เป็นสมการทางเคมีได้ดังนี้

ໄລເປສຈາກ *Candida cylindracea* ຈະຖືກໃຫ້ເປັນຕົວເງິນປົງກີໂຮຍາເພຣະມັນຈະມີຄຸດທີ່
ກາຮກຮ່ວມກາຮກເກີດປົງກີໂຮຍາທີ່ເກີຍວ້າຂຶ້ນກັບພັນຂະຂອງເອສເທໂຮ່ງ ແລະຢັ້ງມີຄຸນສົມບັດຕົຈືໂຈ-
ຊີເລັກທີ່ພ⁽¹⁾ (regioselective) ແລະສເທອຣີໂຈຊີເລັກທີ່ພ⁽²⁾ (stereoselective) ອີກດ້ວຍ ໂດຍໄລເປສ
ສາມາດກ່ຽວຂ້ອງຄວາມແຕກຕ່າງຮ່ວມສອງໄອໂໂມໂຮ່ງ ແລະຈະເລືອກທຳປົງກີໂຮຍາເພີ້ນແຕ່
ໄອໂໂມໂຮ່ງເດືອຍ ສ້ານຮັບງານວິຊຍີນ໌ຈະໃຫ້ເຮືອມິກເມນທອດເປັນສາրັ້ນຕົ້ນ ທີ່ນໍາມາທຳປົງກີໂຮຍາກັບ
ໄລເປສໃນຮະບມເກົ່າເກົ່າສິນເຊີລ໌ ຫຼັງໄລເປສຈະມີຄຸນສົມບັດຕົຈືສເທອຣີໂຈຊີເລັກທີ່ພກັບເມນທອດທີ່ເປັນ
ໄອໂໂມໂຮ່ງຄົບນາກກວ່າໄອໂໂມໂຮ່ງບໍາກ ທຳໄໝປົງກີໂຮຍາກາຮົາແຍກ (-)-ເມນທອດອອກຈາກເຮືອມິກ
ເມນທອດຈຶ່ງໃຫ້ໄລເປສຈາກ *Candida cylindracea* ເປັນຕົວກະຮ່ວມປົງກີໂຮຍາ

ปริมาณของน้ำในระบบที่ต่างกัน จะมีผลต่อปฏิกิริยาการแยกที่ไม่ໄลเปสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา และการเลือกการเกิดปฏิกิริยา (selectivity) ของໄลเปส ดังนั้นคุณวิจัยต่างๆ จึงมีความสนใจในการประยุกต์ใช้ໄลเปสหั้งในระบบตัวทำละลายน้ำ (aqueous system) และระบบตัวทำละลายที่ไม่ใช่น้ำ (nonaqueous system) ซึ่งจะนำมาอธิบายต่อไป

⁽¹⁾ รูจิโอริเก็ตท์ เป็นปฏิกิริยาทางเคมีที่เรอนาร์มจะมีความจำเพาะต่อการกัดปฏิกิริยา กับสารที่มีความพอกฟางในกลุ่มฟังก์ชัน (function group) ของสารที่มีสูตรโมเลกุลเหมือนกัน [Faber, 1995].

⁽²⁾ เศรษฐกิจในเชิงทั่วไป เป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนให้เกิดความต้องการซื้อขายหุ้นที่มีความหลากหลาย เช่น หุ้นของบริษัทขนาดใหญ่ที่มีผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เช่น หุ้นของบริษัทเทคโนโลยี หุ้นของบริษัทอาหารและเครื่องดื่ม หุ้นของบริษัทการเงิน หุ้นของบริษัทอสังหาริมทรัพย์ และหุ้นของบริษัทอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เช่น หุ้นของบริษัทไฟฟ้าและน้ำ หุ้นของบริษัทโทรศัพท์มือถือ หุ้นของบริษัทรถยนต์ และหุ้นของบริษัทเคมีภัณฑ์ ฯลฯ

1.1 ไอลิปส์ในระบบของตัวทำละลายน้ำ (aqueous system)

เอนไซม์จัดเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่สามารถทำงานได้ดีในตัวทำละลายน้ำ ดังนั้นสารที่ใช้ในการทำปฏิกิริยา般เอนไซม์ จึงควรเป็นสารที่มีข้อสามารถคละลายน้ำได้ จึงจะทำปฏิกิริยา般ไอลิปส์ได้ แต่ก็มีสารบางตัวที่คละลายน้ำได้น้อย แล้วถูกนำมาทำปฏิกิริยา般ไอลิปส์ในระบบตัวทำละลายน้ำได้ เช่น สารจำพวกเอสเทอร์ ไตรกลีเซอไรด์ ซึ่งจะทำปฏิกิริยาไอลิปส์กับน้ำได้เมื่อมีเอนไซม์เป็นตัวกระตุ้นการเกิดปฏิกิริยา โดยลักษณะของระบบที่ใช้ก็จะเป็นเหมือนกับจินตห์ชันของหยดน้ำมันในน้ำ คือระบบมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นน้ำ ส่วนถ้าเป็นในปฏิกิริยาอื่นของสารที่มีความสามารถในการคละลายน้ำได้น้อย ก็จะเป็นต้องเปลี่ยนระบบการทำทดลองใหม่เป็นระบบของตัวทำละลายที่ไม่ใช้น้ำซึ่งจะกล่าวต่อไป

1.2 ไอลิปส์ในระบบของตัวทำละลายที่ไม่ใช้น้ำ (nonaqueous system)

ปฏิกิริยาที่มีไอลิปส์เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา สามารถทำการทดลองในตัวทำละลายที่ไม่ใช้น้ำได้ (ตัวอย่างเช่น ตัวทำละลายอินทรีย์ที่สามารถคละลายน้ำได้ (water-miscible organic solvent), ตัวทำละลายอินทรีย์ที่ไม่สามารถคละลายน้ำได้ (water-immiscible organic solvent) และสารคละลายเรเวอร์สไมเชลล์ (reverse micelle solution)) ซึ่งระบบดังกล่าวจะนำไปสู่ใจกว่าในระบบตัวทำละลายน้ำเพ洱ะ

- เป็นระบบที่สามารถเพิ่มการคละลายของสารตั้งต้นที่ละลายน้ำได้น้อย
- เป็นระบบที่ไอลิปส์จะทำปฏิกิริยาควบคู่ไปกับการแยกผลิตภัณฑ์ออกจากเอนไซม์ในขั้นตอนเดียวทำให้สามารถลดการยับยั้งการเกิดปฏิกิริยาของสารตั้งต้น (substrate inhibition) และผลิตภัณฑ์ (product inhibition)

ตัวเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพไม่สามารถที่จะทำปฏิกิริยาได้ภายใต้สภาวะที่ขาดน้ำ (anhydrous) แต่ปัจจุบันก็ได้มีการศึกษา และแสดงให้เห็นว่าปริมาณของน้ำที่ใช้ในระบบสามารถมีได้เพียงเล็กน้อย (1 ถึง 2 % โดยปริมาตร) [Coubou and Klibanov, 1984.] โดยเชื่อว่าโครงสร้างของตัวเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพจะได้รับการปกป้องเมื่อตัวเร่งปฏิกิริยาถูกห้อมล้อมด้วยชั้นบางๆของน้ำ (essential water layer) ทั้งนี้ปริมาณของน้ำที่น้อยที่สุดที่ต้อง

การขึ้นกับลักษณะของตัวเร่งปฏิกิริยา, ชนิดของปฏิกิริยา และการกระจายตัวของน้ำในตัวกลางของปฏิกิริยา ระหว่างตัวเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพ, ตัวพยุง (support), และตัวกลาง (media).

ตัวทำละลายอินทรีย์ที่ถูกนำมาใช้สำหรับปฏิกิริยาที่มีไอลเปสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาสามารถพิจารณาได้ในระบบที่แตกต่างกันสี่ระบบคือ

1.2.1 ระบบเฟสเดียว (monophasic system)

ไอลเปส, สารตั้งต้น และ/หรือ ผลผลิต จะละลายอยู่ในสารละลายที่ปะกอบด้วยน้ำ และตัวทำละลายอินทรีย์รวมที่ละลายน้ำ เช่น ไดเมทธิล ซัลฟอกไซด์ (dimethyl sulphoxide), ไดเมทธิล ฟอร์มาไมด์ (dimethyl formamide), เทトラไฮโดรฟูโรน (tetrahydrofuran), ไดออกซาน (dioxane), อะเซตอโน (acetone) หรืออัลกออลที่มีโซลูชัน โดยตัวทำละลายอินทรีย์ที่ละลายน้ำได้จะทำให้สารตั้งต้นที่มีความสามารถในการละลายน้ำได้น้อยมีความสามารถในการละลายน้ำได้สูงขึ้น แต่อาจทำให้เกิดการยับยั้งและการป้องกันของผลิตภัณฑ์ได้ อีกไปกว่านั้นตัวทำละลายอินทรีย์ที่ละลายน้ำได้สามารถเข้าไปแทนที่โมเลกุลของน้ำรอบตัวเร่งปฏิกิริยา ทำให้ตัวเร่งปฏิกิริยานั้นสูญเสียสภาพไป

1.2.2 ระบบสองเฟส (biphasic system)

ระบบดังกล่าวจะปะกอบด้วยสองเฟสคือ เฟสของตัวทำละลายน้ำที่มีไอลเปส ละลายอยู่ ส่วนอีกเฟสคือตัวทำละลายอินทรีย์ที่ไม่มีน้ำ (เช่น สารที่ชอบน้ำมัน (lipophilic), และสารที่มีมวลโมเลกุลมากๆ) เช่น สารปะกอบของไฮโดรคาร์บอน, อีเธอร์ (ether), หรือ คลอรินेटไฮโดรคาร์บอน (chlorinate hydrocarbon) ซึ่งเป็นระบบที่อาจจะได้เปรียบกว่าระบบเฟสเดียว ตรงที่ตัวเร่งปฏิกิริยาทางชีวภาพจะถูกแยกออกจากเฟสของตัวทำละลายอินทรีย์ ทำให้ตัวเร่งปฏิกิริยาทำงานได้ดี

ในระบบดังกล่าวจะมีไอลเปสละลายอยู่ในน้ำ โดยไอลเปสจะไม่สัมผัสถกับสารตั้งต้นที่ละลายอยู่ในเฟสของตัวทำละลายอินทรีย์โดยตรงคือ ปฏิกิริยาจะเกิดขึ้นบริเวณระหว่างเฟส ของตัวทำละลายน้ำกับตัวทำละลายอินทรีย์ และในน้ำ ดังนั้นการถ่ายเทมวล (mass

transfer) ของสารตั้งต้นและผลผลิตจากตัวเร่งปฏิกิริยาจึงมีความสำคัญ ซึ่งตัวแปรสำคัญที่จะมีผลต่อการทำปฏิกิริยาของเอนไซม์ในระบบดังกล่าวคือ การเขย่า (shaking) หรือการกวน (stirring) เพราะการเขย่าหรือการกวนจะทำให้ระบบมีการถ่ายเทนวัสดารได้เร็วขึ้น แต่อัตราการกวนหรือเขย่าที่มากเกินไป อาจทำให้เกิดแรงเฉือนขึ้นบนไมโครช่องเอนไซม์ ทำให้เอนไซม์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปจากเดิม มีผลให้เอนไซม์ต้องสูญเสียแคติเวตไป

1.2.3 ระบบตัวทำละลายอินทรีย์ (organic solvent system)

โดยปกติไคลเพสจะเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่ละลายอยู่ในเฟลชนิดตัวทำละลายน้ำ แต่ถ้าใช้ตัวทำละลายอินทรีย์ที่ไม่ละลายน้ำแทนตัวทำละลายน้ำ ก็จะทำให้ไคลเพสแขวนอยู่ในสารละลายอินทรีย์เพสด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีไมโครช่องน้ำที่จะรักษาสภาพทำแห้งเมื่อการเกิดปฏิกิริยา (active site) ของตัวเร่งปฏิกิริยาให้ โดยให้มีปริมาณน้ำอยู่ในระบบอย่างน้อยประมาณ 2% โดยปริมาตร ดังนั้นแนวทางเบื้องต้นที่ควรจะนำมาพิจารณาสำหรับการประยุกต์ใช้ไคลเพสในตัวทำละลายอินทรีย์คือ

-ตัวทำละลายที่ไม่ชอบน้ำ (hydrophobic solvent) คือ ตัวทำละลายอินทรีย์ที่ต้องมีค่าล็อกของสัมประสิทธิ์การกระจายตัวระหว่างเฟล (logarithm of the partition coefficient, $P = \text{สัดส่วนของความเข้มข้นของตัวถูกละลายในออกทานอลต่อความเข้มข้นของตัวถูกละลายในน้ำ})$ มากกว่า 4 (คือความสามารถในการละลายน้ำน้อยกว่า 0.04% โดยน้ำหนัก [Laane และคณะ, 1987])

-ต้องมีชั้นของน้ำห้อมล้อมเอนไซม์เพื่อรักษาสภาพของเอนไซม์ และจะทำให้เอนไซม์ทำงานได้ดีขึ้นเมื่อใช้ตัวทำละลายที่อ่อนตัวด้วยน้ำแล้ว

-การกวนหรือการเขย่ามีความสำคัญต่ออัตราการแพร่ของสารตั้งต้นไปยังพื้นผิวของตัวเร่งปฏิกิริยามาก

1.2.4 ระบบตัวทำละลายรีเวิร์สไมเซลล์ (reverse micelle solution)

รีเวิร์สไมเซลล์เป็นระบบที่มีคุณสมบัติพิเศษหลายประการคือ หนึ่ง, รีเวิร์สไมเซลล์เป็นระบบที่มีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ ซึ่งคือ น้ำ, น้ำมัน (ตัวทำละลาย

อินทรีย์), และสารลดแรงตึงผิว ซึ่งของปะกوبเหล่านี้มีคุณสมบัติความเป็นข้าวที่แตกต่างกันทำให้ระบบเรียร์สไม้เซลล์เป็นตัวทำละลายของประทังค์ที่สามารถทำละลายสารนานาชนิดที่มีความเป็นข้าวที่แตกต่างกันได้ สอง, ระบบนี้ปะกوبด้วยเรียร์สไม้เซลล์จำนวนมากมายซึ่งมีลักษณะเป็นรูปทรงกลมของหยดน้ำ (เป็น dispersed phase) ที่ถูกส้อมรอบด้วยสารลดแรงตึงผิว และมีตัวทำละลายอินทรีย์เป็นเฟสต่อเนื่อง (continuous phase) เช่นฟานิลย์ กลาสของเรียร์สไม้เซลล์จะอยู่ในช่วง 1-10 นาโนเมตร [Verhaert และคณะ, 1990] ซึ่งทำให้ระบบนี้มีพื้นที่สำหรับการถ่ายเทมวลสารสูงมาก และประสิทธิภาพที่ระบบเรียร์สไม้เซลล์เป็นระบบที่มีความเสถียรสูง และแม้จะไม่ได้รับพลังงานจากการบีบบังไวน์ก็สามารถคงตัวอยู่ได้โดยไม่มีการแยกเฟส

สารละลายเรียร์สไม้เซลล์จะมีลักษณะเป็นสารละลายใส (transparent) โดยมีตัวทำละลายอินทรีย์เป็นเฟสต่อเนื่อง และมีตัวเร่งปฏิกิริยาทางเชิงภาพลดลายอยู่ในหยดน้ำขนาดเล็กในสารละลาย โดยหยดน้ำดังกล่าวจะถูกส้อมรอบด้วยโมเลกุลของสารลดแรงตึงผิว เช่น โซเดียมอัล-โซที (AOT = sodium bis-2-ethylhexyl sulfosuccinate), ซีติดไตรามิล แอมโมเนียม บอร์เนต (CTAB) ซึ่งโครงสร้างทั้งหมดนี้จะกระจายตัวอยู่ในตัวทำละลายอินทรีย์ และเรียกว่าเป็นไม้เซลล์ โดยถ้าส่วนหัวของสารลดแรงตึงผิวซึ่งเป็นส่วนที่มีข้าวหันเข้าไปในหยดน้ำด้านใน เรายจะเรียกว่าเป็นสารละลายเรียร์สไม้เซลล์

1.3 การเปรียบเทียบผลของตัวกลาง (reaction media) ที่แตกต่างกันต่อตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยา

กระบวนการการเกิดปฏิกิริยาโดยใช้เอนไซม์เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในตัวกลางต่างๆ นั้นได้มีผู้ศึกษาภันจำนวนมาก เช่น ในตัวทำละลายน้ำ [Borzeix และคณะ, 1992], ตัวทำละลายอินทรีย์ [Kamiya และคณะ, 1995., Lokotsch และคณะ, 1989.] (เช่นตัวทำละลายอินทรีย์ที่สามารถละลายน้ำ หรือไม่ละลายน้ำได้) ซึ่งการศึกษาเหล่านี้ไม่ได้เปรียบเทียบถึงผลของตัวกลางแต่ละระบบที่นำมาใช้งานสำหรับเครื่องปฏิกรณ์ทางเชิงภาพ เช่น ระบบตัวทำละลายน้ำ (aqueous system), ระบบตัวทำละลายอินทรีย์ (organic solvent system), ระบบเพลสเดียว (monophasic system), ระบบสองเฟส (biphasic system), และระบบ

รีเวิร์สไมเซลล์ (reversed micelle system) ดังนั้น ในหัวข้อนี้จึงเปรียบเทียบถึงผลการใช้เอนไซม์ไคลเพสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในตัวกลางที่แยกต่างกัน ตามตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 การเปรียบเทียบผลของตัวกลาง (reaction media) ที่แยกต่างกันต่อตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยา

	ตัวทำละลายน้ำ	ตัวทำละลายอินทรีย์	เฟสเดียว	สองเฟส	รีเวิร์สไมเซลล์
การละลายของสารที่ละลายได้	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
การละลายของสารที่ละลายไม่ได้	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
อัตราการกวนที่เหมาะสม	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง	ต่ำ
พื้นที่ผิวระหว่างเฟส	ไม่มีผล	ไม่มีผล	ไม่มีผล	ต่ำ	สูง
การแยกผลิตภัณฑ์	ง่าย	ยาก	ยาก	ง่าย	ยาก

จากตารางที่ 1.1 สรุปเห็นว่าระบบรีเวิร์สไมเซลล์อาจจะเป็นระบบที่มีความเหมาะสมสำหรับปฏิกิริยาที่มีไคลเพสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา เพราะเป็นระบบที่มีพื้นผิวระหว่างเฟสสูง (interface area) ทำให้สารตั้งต้นสามารถถ่ายเทเข้ามายังเฟสได้รวดเร็ว จึงมีโอกาสเกิดปฏิกิริยาได้ แต่ข้อเสียของระบบรีเวิร์สไมเซลล์ก็คือกระบวนการแยกผลิตภัณฑ์ค่อนข้างยุ่งยาก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิจัยการประยุกต์ใช้ระบบบีเดอร์สไมเนชล์สำหรับปฏิกิริยาที่มีไอลเพสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา โดยใช้การแยกของเรซิมิกเมนಥอลโดยใช้ไอลเพสเป็นตัวเร่ง

2. เปรียบเทียบอัตราการเกิดปฏิกิริยา (reaction rate) และเปอร์เซ็นต์การเกิดปฏิกิริยา (percent conversion) ของการแยกเรซิมิกเมนಥอลโดยใช้ไอลเพสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในระบบบีเดอร์สไมเนชล์กับระบบตัวทำละลายน้ำ และตัวทำละลายอินทรี ณ สถานะที่เหมาะสมของแต่ละระบบ

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

1. หาสถานะที่เหมาะสมสำหรับปฏิกิริยาการแยกของเรซิมิกเมนಥอลโดยใช้ไอลเพสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา โดยศึกษาในตัวแปรต่างๆดังต่อไปนี้

-สัดส่วนเชิงโมลของน้ำต่อสารลดแรงตึงผิว (W_0) ในช่วง 0.5 ถึง 2.5

-ความเข้มข้นของสารละลายเกลือ ในช่วง 0.025 ถึง 0.2 มิลลาร์

-ความเป็นกรด-ด่างของสารละลายบัฟเฟอร์ที่ 6 ถึง 8

-อุณหภูมิ ในช่วง 25 ถึง 40 องศาเซลเซียส

-ความเข้มข้นของเมนಥอล ในช่วง 10 ถึง 50 มิลลิมิลลิลิตร

-ความเข้มข้นของไฮโรซิติน ในช่วง 20 ถึง 80 มิลลิมิลลิลิตร

2. ศึกษากลไกการเกิดปฏิกิริยาการแยกของเรซิมิกเมนಥอลโดยใช้ไอลเพสเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในระบบบีเดอร์สไมเนชล์